

**MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
UNIVERSITATEA „PETRU MAIOR” TÂRGU MUREȘ
FACULTATEA DE ȘTIINȚE ȘI LITERE
ȘCOALA DOCTORALĂ DE STUDII LITERARE**

TEZĂ DE DOCTORAT

– Rezumat –

**COORDONATOR ȘTIINȚIFIC:
PROF. UNIV. DR. ALEXANDRU CISTELECAN**

**DOCTORAND:
TODORAN (POP)
DUMITRIȚA FLORINA**

**TÂRGU MUREȘ
2015**

**MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
UNIVERSITATEA „PETRU MAIOR” TÂRGU MUREȘ
FACULTATEA DE ȘTIINȚE ȘI LITERE
ȘCOALA DOCTORALĂ DE STUDII LITERARE**

**SEPTIMIU BUCUR
STUDIU MONOGRAFIC**

– Rezumat –

**COORDONATOR ȘTIINȚIFIC:
PROF. UNIV. DR. ALEXANDRU CISTELECAN**

**DOCTORAND:
TODORAN (POP)
DUMITRIȚA FLORINA**

TÂRGU MUREȘ

2015

CUPRINS

CUPRINS.....	3
ARGUMENT.....	4
1. Importanța monografiilor literare.....	4
2. Motivarea alegerii temei și importanța acesteia.....	7
3. Noutatea și actualitatea temei.....	8
4. Scopul și metodologia de cercetare.....	8
5. Obiective principale.....	10
6. Indicarea limitelor cercetării efectuate.....	11
7. Schițarea rezultatelor așteptabile.....	12
CAPITOLUL	
I. Topologia devenirii unei personalități- repere biografice semnificative.....	13
1.1 Aspecte inedite din perioada tinereții.....	13
1.2 Profil psiho-moral.....	17
1.3 O viață în beneficiul culturii.....	19
CAPITOLUL	
II. Fundalul cultural și politic al împlinirii personalității literare.....	23
2.1 Introducere.....	23
2.2 Contextul literar interbelic.....	27
2.3 Critica literară în Ardeal: Generația “Luceafărului”.....	35
2.4 Presa mureșeană interbelică.....	43
2.5 Etapele creației. Formula critică. Elemente de originalitate.....	56
2.6 Receptarea critică a operei.....	59
CAPITOLUL	
III. Ipostaza de critic literar în “<i>Banchetul lui Lucullus</i>”.....	65
3.1 Introducere.....	65

3.2 De la “ospețele romane” la “banchetul mureșean”	66
3.3 Viziune integratoare asupra operei eminesciene.....	68
3.3.1 Incursiune în lirica eminesciană.....	70
3.3.2 Incursiune în proza de atmosferă eminesciană.....	75
3.4 Polemici despre Caragiale.....	77
3.4.1 Incursiune în opera caragialiană.....	80
3.5 Un caz de justiție literară- Octavian Goga.....	85
3.6 Atracție intelectuală- Lucian Blaga.....	92
3.7 În confruntare cu romanele lui Rebreanu.....	98
3.8 Cronicile literare.....	103
Concluzie.....	105
CAPITOLUL IV Eseist și cronicar	107
4.1 Introducere.....	107
4.2 Profil. Titluri. Teme.....	108
4.3 Colaborator constant la revistele interbelice.....	109
4.3.1 “Gândirea”, revista de suflet- scurt istoric al revistei.....	111
4.3.1.1 Colaborări la “Gândirea”.....	113
4.3.2 <i>Autoritatea intelectuală</i> a “României literare”- scurt istoric al revistei.....	122
4.3.2.1 Colaborări la “România literară”.....	123
4.3.3 Mereu în “Gând românesc”- scurt istoric al revistei.....	124
4.3.3.1 Colaborări la “Gând românesc”.....	125
4.3.4 Activ la “Sfarmă piatră”- scurt istoric al revistei.....	127
4.3.4.1 Colaborări la “Sfarmă piatră”.....	129
4.3.5 Cronici literare în revista “Azi”.....	133
4.3.5.1 Colaborări.....	134
4.3.5.2 Concluzie.....	135

CAPITOLUL 5 Cronologie bio-biliografică	137
CAPITOLUL 6 Restituiri	144
CONCLUZII.....	174
MĂRTURII.....	177
ANEXE.....	179
BIBLIOGRAFIE.....	203

SEPTIMIU BUCUR
STUDIU MONOGRAFIC

- Rezumat –

În alegerea temei acestei lucrări am pornit cu gândul de a prezenta viața și activitatea unei personalități marcante a culturii românești, care să aibă origini transilvănene. Și, ajutată și de sugestiile domnului prof. univ. dr. Cistelean Alexandru – pentru care-i mulțumesc încă o dată, pe această cale – mi-am îndreptat atenția asupra lui Septimiu Bucur, un transilvănean născut în satul Gâmbuț, județul Mureș.

Cine era pe plan psiho-moral Septimiu Bucur? Profilul lui poate fi dedus atât din comportamentul său individual, existențial și socio-cultural cât și din articolele așternute, cu atâtă dăruire, în revistele interbelice. S-ar putea considera că matricea personalității sale este un umanism neorenascentist care l-a incitat să se realizeze pe sine, pentru sine și pentru alții, ca un nou “uomo universale”. A reușit să țină cumpăna între extravertiri și introvertiri maxime și a știut să-și armonizeze pasiunile pentru exercițiile intelectuale cu acelea pentru cele fizice.

Teza de doctorat cu titlul „Septimiu Bucur. Studiu monografic” își propune să aducă în atenția publicului cititor un critic literar valoros, amintit rareori în revistele literare, fără a fi onorat cu vreo lucrare mai pretențioasă asupra scrierii sale. Intrarea în anonimul a lui Septimiu Bucur pentru o bună perioadă de timp din peisajul literar românesc se datorează lipsei unei opere vaste care să atragă atenția criticilor, cititorilor. Nu a scris mult, însă, ceea ce mâinile sale au așternut pe hârtie, ghidate de o minte ascuțită și un suflet nemărginit, merită să fie reamintite, revalorificate, deoarece îmbogățesc cultura mureșeană.

Examinarea titlului lucrării de față, poate isca, în mintea lectorului întrebări precum: „Încă o monografie?” sau „Cine a fost Septimiu Bucur?”. Nu este nevoie să facem, aici, o pledoarie pentru importanța studiilor cu caracter monografic; este o direcție actuală, urmărită cu obstinație în toate domeniile culturii, nu doar în istorie, având ca scop cunoașterea în profunzime a unui anumit subiect (o personalitate, o instituție, o localitate etc.). Un prim argument în alegerea unui studiu de tip monografic pe această temă l-a constituit dorința de a repune în circulație o operă autentică, de actualitate, în speranța că-și va întâlni cititorii și că va stârni interesul criticii literare contemporane. Subiectul „Septimiu Bucur” este cât se poate de interesant pentru a merita o astfel de abordare monografică, mai ales că acest aspect a fost neglijat de cercetările literare de până acum. Opera lui Septimiu Bucur a avut, din nefericire, parte de o mai slabă popularizare, fiind inexistent în istoriile literare, fiindu-i aplicată cu

consecvență ignorarea și tratamentul reducerii la tăcere. Slaba popularizare a operei scriitorului se explică, în primul rând, prin contextul istoric care nu i-a oferit lui Septimiu Bucur prea multe alternative ori, între: a se conforma, a se dezumaniza, a se anula ca ființă, a se lăsa otrăvit de ură sau a alege evaziunea prin scris, ultima variantă este unica acceptată și devine o formă de auto-exil, dar și o formulă a supraviețuirii.

Răspunsul la cea de-a doua posibilă interogație îl va afla cititorul parcurgând această lucrare, care-i relevă personalitatea lui Septimiu Bucur și activitatea sa în domeniul cultural.

Aprofundând problematica studiată, am constatat că Septimiu Bucur a fost alegerea potrivită pentru o astfel de cercetare, exact ceea ce căutam: tipul transilvăneanului cu origini modeste, isteț și descurcăreț, care a știut să se facă util și indispensabil, ajungând să dețină o poziție și să aibă o influență în mediul cultural.

Prezenta cercetare este concretizarea unui proiect de amploare, care vine să întregescă suma informațiilor existente despre viața și activitatea lui Septimiu Bucur, analizând, pe larg, aspecte deosebit de importante, care țin de multitudinea preocupărilor și activităților sale și aducând o serie de contribuții la lămurirea unor aspecte biografice mai puțin cunoscute sau chiar inedite. Partea cea mai nebuloasă a vieții sale, care a fost foarte puțin reflectată în informațiile biografice furnizate de autorii care au tratat subiectul Septimiu Bucur este tocmai perioada copilăriei și a tinereții sale, adică primii 20 de ani petrecuți în Târgu-Mureș. Pe acest segment temporal, incluzând informații despre familia sa și satul natal și despre anii petrecuți ca elev în școlile mureșene, se concentrează o parte a ineditului informației acestui studiu monografic.

Având în vedere *actualitatea temei și nivelul ei de cercetare*, lucrarea își propune să aprofundeze studiul operei lui Septimiu Bucur, pornind de la receptarea acesteia în spațiul literar românesc. Astfel, o notă de noutate și de originalitate constă în realizarea unei cercetări cu caracter analitic a publicațiilor acestui critic literar, cercetare racordată la o bibliografie, atât a operei cât și critică, semnificativă, adusă la zi. Caracterul inovator al lucrării constă, de asemenea, în gruparea articolelor publicate pe teme, idei și paradigme, precum și efectuarea unei statistici a articolelor publicate. De asemenea, caracterul novator este legat de dorința de a „scoate la lumină” scriitori uitați sau tangențial amintiți în istoria și critica literară. Noutatea cercetării constă în faptul că această teză nu reprezintă doar un studiu tematic al creațiilor lui Septimiu Bucur ci îmbină această abordare cu analiza amănunțită a fiecărui articol sau eseu ce aparțin acestui scriitor, astfel încât sunt investigate și interpretate scrieri la care critica literară s-a referit prea puțin sau chiar deloc. Argumentul unui astfel de demers analitic l-a constituit

dorința de a readuce în actualitate un scriitor trecut în uitare, în speranța că cititorii și criticii îl vor redescoperi și-i vor atribui valoarea meritată în lumina trecutului istoric și literar.

Scopul cercetării noastre îl constituie prezentarea vieții lui Septimiu Bucur precum și analiza critică a scrierilor sale, prin recursul la diverse metode, precum analiza de text, metoda comparativă sau cea analogică, evident cu raportare permanentă la ceea ce s-a scris despre Septimiu Bucur până în prezent, aceasta deoarece interpretarea unei opere, în general, nu poate eluda contribuția criticilor români importanți care au fost preocupați de opera acestuia. Am acordat o pondere deosebită receptării critice a operei lui Septimiu Bucur, astfel, Dumitru Micu, Silvia Udrea, Șerban Cioculescu și Ana Cosma pot fi considerați ca fiind cei mai importanți exegeți ai scrierii lui Septimiu Bucur, cercetători care au explorat dimensiunile și palierele cele mai diverse ale acestei creații, căutând mijloacele, instrumentele de investigare cele mai adecvate pentru a evalua creația în structurile sale intrinseci, dar și orizontul spiritual al autorului acesteia. Având ca punct de plecare, necesar și obligatoriu, aceste studii critice, am încercat să stabilesc diagrama principiilor metodologice de analiză, pentru ca teza de față să conțină și un caracter inovator, prin metoda de cercetare complexă și diversificată, aplicată asupra operei lui Septimiu Bucur. De asemenea, trebuie să precizăm că studiile lui Septimiu Bucur s-au orientat asupra spiritualității poporului român, asupra valorilor literaturii române: Eminescu, Caragiale, Goga, Blaga, Rebreanu ș.a, studii care promovează o critică sociologică polemică, o critică care se deosebește de impresionismul lui Eugen Lovinescu și George Călinescu.

Biografia și opera lui Septimiu Bucur nu sunt domenii convergente, neatrăgând foarte mult interesul exegeților. Comentariile critice asupra operei lui Septimiu Bucur au drept moment inițial anul 1968, bibliografia sa ajungând să întrunească 5 titluri în volume și 9 titluri în periodice, pentru intervalul postum 1978-2001.

Pe de altă parte, trebuie subliniat faptul că prezentarea vieții și operei lui Septimiu Bucur presupune valorificarea unor metode de cercetare diverse. O teză de doctorat despre Septimiu Bucur trebuie să releve dimensiuni sau aspecte inedite ale creației, o modificare de unghi a interpretării, o schimbare a perspectivei din care este perceput acest eseist și opera sa, prin grila corespondențelor, relațiilor și corelațiilor dintre biografie și operă, ca modalitate de a exprima unele valențe ale operei, nerelevante anterior, valențe care se concretizează în cultul responsabilității morale pe care Septimiu Bucur l-a exersat în studiile sale, dar și în gesturile sale culturale.

Metodele valorificate în explorarea operei lui Septimiu Bucur au fost folosite în funcție de relieful acesteia, cu scopul de a se adecva la semnificațiile creației. O astfel de

metodă, analiza estetică a textului literar, ne-a permis, pe de o parte, investigarea, explicarea și valorizarea textului ca valoare semantică, estetică și etică intrinsecă, fără însă a anula cu totul detența spre alte domenii ale cunoașterii, precum filosofia, sociologia, psihologia.

O adecvare a metodologiei de cercetare ne-a determinat, pe cât posibil, să abordăm o construcție ideatică deschisă, în care interpretarea, alături de recursul la citat, să ne ofere măsura autenticității, dar și proiectul hermeneutic care trimite mai departe pe calea interogației, respectiv într-o provocare în explorarea adâncimilor semantice ale discursului cercetat. Abordarea de față ține, așadar, de principii aparținând criticii literare, semanticii, semioticii, lingvisticii, într-o măsură mai mare sau mai mică, în funcție de fiecare analiză în parte, de contextul avut în vedere. De altfel, exercițiul critic contribuie la stabilirea în cadrul semanticii a unei formule adecvate de interpretare.

Ne-am propus ca *obiective principale*, în funcție de etapele de cercetare, să urmărim modul în care Septimiu Bucur se formează și se afirmă ca eseist literar în contextul favorabil de viață culturală și literară din perioada interbelică, o analiză a presei interbelice ardelenе, a studiilor publicate în revistele vremii, a stilului și originalității scrierii criticului mureșean, cu scopul de a contura universul literar al lui Septimiu Bucur, prin elemente complementare, printr-un spor de informație și de interpretare a creației sale.

Capitolele curpinse în lucrare ilustrează atât perspectiva personală cât și a criticilor literari asupra criticii croite pas cu pas de “omul de carte” Septimiu Bucur. Lucrarea este structurată în șase capitole iar fiecare capitol cuprinde subcapitole, urmărind activitatea scriitorului în viața literară. Capitolele și subcapitolele realizează materialul într-o ordine logică, coerentă, coordonându-l spre concluzii.

În capitolul I intitulat *Topologia devenirii unei personalități- repere biografice semnificative*, am realizat profilul biografic al autorului precum și aportul acestuia asupra culturii mureșene. Astfel, ca intelectual ardelean, Septimiu Bucur elaborează, pe de o parte, studii ample, revelatorii, solid documentate, referitoare la răscoala lui Horia, Cloșca și Crișan, la Școala Ardeleană, la revoluția transilvană din 1848, la Memorandum, la “Mileniul maghiar” și îndeosebi la Dictatul de la Viena, în care dezvăluie, cu date precise, “bestialitatea turanică” a “honvezilor” horthyști față de populația românească, propagandă minuțios finisată, antrenând absolut toate disciplinele, pentru a adevăra că “România e o umilă colonie spirituală a Ungariei”, iar pe linie politică, revigorarea strategiei planului lui Bethlen Istvan din 1917 pentru deznaționalizarea românilor din cele 42000 km² smulse Ardealului. Însă, pe de altă parte, este generos, dedicând studii lui Attila Joysef și lui Ady Endre, căruia îi traduce și multe poezii.

Ca intelectual român, în afara definitivării unui studiu al tuturor răscoalelor noastre țărănești și a conturării antinomice a unui profil de intelectual paradigmatic și a unui portret-pamflet de parvenit intelectual, Septimiu Bucur scrie un studiu cuprinzător, *Sufletul românesc*, prin care încearcă să reconstituie “tipul” nostru “spiritual” și să evidențieze puterea de creație a poporului român, în consonanță cu tezele istoriei mentalităților, ocolind și “balastul pozitivismului” și “exultarea apologetică”. De asemenea scrie un eseu, *Geniul popular românesc*, stabilindu-i acestuia datele cardinale și corelările lui cu personalitățile lui Creangă, Enescu, Brâncuși, despre “țărănismul” căroră emite păreri sesizante; prin aserțiuni și ținută, eseu putând fi relaționat cu ultimul capitol, “*Un phenomene d’orientation szntheticque: universalisme et autochtonie*”, al magistralei lucrări a lui B. Munteanu, *Constantes dialectiques en literature et en histoire*.¹

Ca intelectual neo-umanist de sorginte renașcentistă, Septimiu Bucur realizează un extins așa-zis *Proces-verbal* al unui colocviu imaginar despre artă și cultură, purtat între personificările poeziei, muzicii, culturii și filosofiei, care denotă o cunoaștere aprofundată a istoricului fiecărui domeniu, o informație la zi și aptitudini de abordări plenare.

În calitate de critic literar, și-a evidențiat atributele, dând dovadă de obiectivitate, discernământ, stăpânirea valorilor etico-estetice, limbaj pertinent, respect pentru deontologia profesională, practicarea unei ideocritici de mediere, după cum demonstrează în cele unsprezece studii finisate despre Eminescu și câte un studiu despre Caragiale, Blaga, Goga, Rebreanu.

În calitate de eseist, pe plan filosofic, își vâdește confluente cu existențialismul, iar în calitate de hermeneut și exeget, elaborează șase studii privitoare la filosofia lui Blaga, punctând aportul gânditorului român la problematica filosofiei europene a veacului nostru. „Familiaritatea criticului cu universul abstract al filosofiei nu a tocit ascuțimea intuiției critice, sensibilitatea față de opera lirică i-a influențat stilul în sensul unei sporite precizii și rigori analitice”.² Studiile despre clasici vâdesc receptivitatea sa la critica sociologică, tematică. Așa cum observă Serafim Duicu, în prefața volumului *Banchetul lui Lucullus*, criticul promova după 1944 o critică sociologică polemică, nealiniindu-se celor care îl reduceau pe Eminescu la *Impărat și proletar* și-și făceau procese de intenție pentru pesimismul său. Așadar, Septimiu Bucur reprezintă un destin reprezentativ pentru efectele nemăsluite ale totalitarismului. Deși a făcut cinste instituțiilor de învățământ absolvite și revistelor la care a colaborat, demonstrând că deținea plenar toate atributele necesare unui eseist și critic literar și filosofic, a renunțat, la

¹ Doina Graur, *Septimiu Bucur- un destin frânt?*, Târnava, an. 6, nr. 1, p. 8

² Silvia Udrea, *Septimiu Bucur-restituit*, Vatra, an. 9, nr. 2, p. 3

vârsta de 30 de ani să-și consulte propria conștiință, și în momentul ascensiunii funeste a comunismului, să se pună de acord cu ea, adică să abdice, aidoma tuturor intelectualilor români incoruptibili, de la orice afirmare publică. Bucur nu s-a lăsat măcinat de împrejurările nefaste, ci a continuat să se realizeze solitar, la masa de lucru, prin scrisul ce i-a fost deopotrivă flagelație și consolare, fără vreo minimă speranță de a se vedea publicat.

Cel de-al doilea capitol *Fundalul cultural și politic al împlinirii personalității literare* urmărește contextul literar interbelic în care Septimiu Bucur și-a desfășurat activitatea: critica literară din Ardeal și gazeta mureșeană, elementele de originalitate precum și etapele creației sale. De asemenea, în acest capitol se realizează trecerea în revistă a receptării critice a operei lui Septimiu Bucur. În contextul criticii și eseisticii literare interbelice numele lui Septimiu Bucur este ignorant, deși semnătura lui e frecvent întâlnită în revistele de mare prestigiu ale perioadei. Explicația pare a se afla într-un mic misticism al vieții literare: dacă profilurile de poeți și prozatori se conturează numai după câteva colaborări revuistice întâmplătoare, profilul de critic se conturează numai după două volume. Or, Septimiu Bucur n-a reușit să-și alcătuiască în timpul vieții un volum de cronici și eseuri literare și de aceea posteritatea l-a cam pierdut din vedere. În plus, n-a fost un spirit bătaios și intolerant care să declanșeze pasiuni polemice oricât de neînsemnate și care să atragă atenția asupra sa.

Perioada interbelică pune capăt tranziției, dar nu și crizei de identitate care marcase epoca anterioară. „Complexele culturii române” de care vorbea Mircea Martin, în cartea sa despre George Călinescu, rămân în continuare la fel de active, chiar acutizate. Perioada aceasta este însă foarte dinamică. Prin efervescenta publicisticii dar și prin numeroasele grupuri care se constituie în jurul unor reviste de prestigiu sau al unor personalități, se poate vorbi de superioritatea perioadei interbelice, exceptând poate chiar dramaturgia.

Astfel, efervescenta culturală a perioadei interbelice care îi conferă statutul de Epocă de aur a României, a fost momentul oportun pentru Septimiu Bucur de a se avânta în peisajul literar românesc. România interbelică era idealizată deoarece era văzută ca o epocă a democrației, însă a avut și foarte multe lipsuri, mai ales din punct de vedere social, situația fiind cu totul deplorabilă, economia cunoscând grave probleme. La momentul respectiv, criticile la adresa țării în ansamblu, a oamenilor politici și a obiceiurilor românilor în general sunt abundente: criticul Septimiu Bucur descrie perioada în care încearcă să își îplinească personalitatea literară: „Stupida pasiune a omului pentru teoretic a dus la o barbară degradare a vieții, la o falsificare monstruoasă a criteriilor concrete de judecată. E încă o dovadă- și din cele mai concludente- de ceea ce însemnează lașitatea intelectuală a cărturarilor. E o fugă rușinoasă din lumea dură și vie a lucrurilor sensibile, o dezertare în imperiul nețărmurit al

ficțiunilor sterile.”; „România nu se va realiza pe plan istoric atâta vreme cât va continua să vegezeze în scepticism și indiferență. Un fior frenetic de încredere mesianică – numai el e în stare să ne trezească sufletele dintr-un somn barbar și prea îndelungat, reînviindu-se latențele energetice. Căci dezastruoasa noastră comoditate este un obicei, sădit aici de lenevia unui orient decăzut și nicidecum expresia directă a substanței românești.”

Parcurgând capitolul III al tezei de doctorat, *Ipostaza de critic literar în Banchetul lui Lucullus*, vom remarca un critic, care merită absolut acest nume, care este un analist fără tendință, fără preferință, fără pasiune și, ca un expert în tablouri, apreciază doar valoarea artistică a obiectului de artă ce i se înfățișează. (Guy de Maupassant)

Textele închinat clasicilor sunt elaborate între 1955-1963, perioadă în care criticul, prin preocupările sale legate de existența diurnă, era departe de viața literară, de dezbaterile epocii, pe care însă le cunoștea și le judeca. Trebuie neapărat să ținem seama de această raportare cronologică pentru a nu fi nici prea drastici în judecățile noastre asupra lui și nici economiastici, pentru a păstra, astfel spus, dreapta măsură și a da Cezarului ce-i al Cezarului. Confruntarea lui cu marile valori se poate să se fi început și din rațiunea alinierii la tradiția criticii interbelice, dar poate și din rațiuni voalat polemice.

Incitat de afirmațiile simpliste ale criticii sociologice, el propune în *M. Eminescu. De la poezia socială la „Luceafărul”* o viziune de ansamblu a operei poetului, a cărei unitate include o complexitate contradictorie, concretizată în mai multe perechi antitetice care, în numeroase poezii, constituie polii unei tensiuni lirico-ideatice structurante. Proiectată pe un „fundal de rumoare patetică”, creația lui O. Goga îi apare ca o fuziune „între strălucirea cuvintelor și freamățul răscolitor al revoltei”.

În studiul *Poezia lui Lucian Blaga*, criticul urmărește câteva dintre ideile-cheie ale filosofiei acestuia (pe care o aprofundase și o apreciasse superlativ în articolele din deceniul al patrulea) în formulările metaforice ale versurilor: certitudinea misterului de dincolo de rațiune și de cuvinte, perceperea și trăirea timpului, tragismul metafizic, obsesia morții, „demonismul”, funcția revelatoare a metaforei, apartenența profundă la spiritualitatea românească etc.

Ocupându-se de „romanele esențiale” ale lui Liviu Rebreanu (*Ion, Răscoala, Pădurea spânzuraților*), el insistă îndeosebi asupra semnificației personajelor și a artei construcției epice. Expresie a unei atitudini pozitiviste față de opera literară, studiile lui Bucur, însuflețite de febră polemică, beneficiază de o anume densitate și rigoare a demonstrației.

Septimiu Bucur se confruntă de obicei cu valori consacrate și preocuparea sa de bază este aceea de a mijloci înțelegerea mai adecvată a lor, de a “deschide” și interpreta sensurile și

mecanismele interioare ale creației. Nu are superstiții metodologice nici idiosincrasii, dar respinge fandările hiperestetizante și abaterile de la realism. Nu are idoli, dar se afiliază, prin figura interioară a textului său critic, direcției sociologice a criticii românești. Este un critic în primul al “filosofiei” operei, al tendințelor ei ideatice și numai în al doilea rând al frumuseții ei. Cu textul critic al lui Septimiu Bucur se înțelege opera, nu se simte. Criticul duce pe cititor de mână prin arcanele acesteia, prin labirintul și noaptea ei, făcându-l doar târziu atent și la trilarile privighetorii. Dacă s-ar fi realizat plenar, aveam în Septimiu Bucur un ideocritic redutabil, animat de spirit polemic înalt și constructiv. Critica sa, o critică de mediere între opera și cititor, de inițiere a acestuia din urmă, putea să impună o personalitate distinctă a criticii românești contemporane. Cultură, simț critic, rafinament, frază seducătoare, judecăți penetrante, informație, pasiune literară, cam tot ce ar trebui unui critic, Septimiu Bucur avea cu prisosință. Toate aceste trăsături ale personalității sale ne sunt evidențiate în volumul conceput „Banchetul lui Lucullus”, volum dedicat scriitorilor clasici, marilor valori ale literaturii române.

Capitolul IV îl prezintă pe Septimiu Bucur în ipostaza de eseist și cronicar, colaborator constant la revistele interbelice: *Gândirea*, *Azi*, *Sfarmă piatră*, *Gând românesc*, *România literară*. Capitolul constituie o analiză a publicisticii literare a lui Septimiu Bucur, incluzând articolele de critică, cronicile culturale, istorice și literare apărute în periodicele și publicațiile literare ale vremii. Analiza eseurilor și cronicilor lui Septimiu Bucur dovedește că acestea s-au înscris în epoca lor ca elemente viguroase, apropiate de multe ori de viziunile criticii contemporane. Septimiu Bucur simte atmosfera cărților pe care le comentează, își etalează talentul, pasiunea pentru litere. Exprimându-se furibund, în numele unui „naționalism integral”, „sănătos”, el crede că vehemența limbajului și negarea generală pot fundamenta o nouă ordine socială. Desființează dintr-un condei pe cei patru „titani ai cugetării iudaice: Marx, Freud, Bergson, Einstein” și se arată profund scârbit de „patrupedele” de la „Sburătorul”, de nulitățile de la „Viața românească” sau de lipsa totală de vocație vădită de T. Arghezi, G. Călinescu etc. pe care îi amenință. Făcând critica prozei, discută valabilitatea subiectului și a temelor, calitatea observației și a analizei, intențiile autorului, respingând romanele unor Damian Stănoiu, Carol Ardeleanu, Ionel Teodoreanu, I. Peltz, dar apreciind (uneori cu entuziasm) scrierile lui Em. Bucuța, Henriette Yvonne Stahl, Mircea Eliade, Victor Papilian.

Al cincilea capitol cuprinde câteva pagini de restituiri, articole scrise de Septimiu Bucur, dar care nu au fost publicate până în prezent.

Capitolul VI ne oferă o cronologie bio-biliografică, fiind urmată de un capitol cu concluzii, mărturii, anexele și bibliografia.

Deși acest studiu este consolidat cu puține referințe critice despre autor (integrarea lui în dicționarele generale cu scriitori români), totuși fundamentul pentru prezenta cercetare îl constituie opera scriitorului, publicațiile sale în revistele vremii. De asemenea, în alcătuirea tezei de doctorat am recurs la materiale biografice extrase din mărturiile cunoscuților săi, din informațiile oferite în dicționarele literaturii, reviste literare precum și din vizita în satul său natal Gâmbuț, din județul Mureș, și la locurile sale de muncă.

Unele din aspecte prezentate au reclamat eforturi serioase de punere laolaltă, cu risc constant de a nu fi identificat toate sursele de interes, risc implicat de anvergura creației lui Septimiu Bucur, nu întotdeauna disponibile pentru inventariere sau de marcarea clară a trecerii timpului și a disipării textelor.

Parcurgându-i lucrarea am descoperit un om rafinat, pozitiv, carismatic și profund care a știut să se facă plăcut fără să recurgă la artificii. Mi-aș fi dorit să am plăcerea de a-l întâlni personal pe Septimiu Bucur pentru a fura din mintea sa ageră și din modul său analitic de a privi lucrurile. Până în prezent, lui Septimiu Bucur nu i-a fost dedicată o lucrare de proporții, cu caracter monografic deși este una dintre personalitățile culturale care ar merita, cu prisosință, acest lucru. Există, în schimb, o mulțime de articole și studii, care i-au fost dedicate de-a lungul anilor care prezintă și analizează, pe larg, diferite fațete ale activității sale dar care sunt mai sărace în informații ce țin de reconstituirea biografică și analizează secvențial activitatea sa.

Această lucrare, “Septimiu Bucur. Studiu monografic” are menirea de a completa și reuni într-un tot unitar toate informațiile existente despre viața și activitatea lui Septimiu Bucur, pentru a oferi o reprezentare pertinentă asupra a ceea ce a însemnat el în cultura română. Această lucrare este o restituire, o prezentare plenară, documentată, cu multe elemente inovative și inedite a vieții și activității unui personaj care ar merita o cunoaștere, o recunoaștere și o apreciere mai largă, pe măsura rolului pe care l-a jucat în mediul academic și a realizărilor sale.

Prin această investigație, modestă aș spune eu, mi-am propus nu atât o exterioritate biografică sau socială a criticului Septimiu Bucur, deși ar fi normal să discutăm mult și despre această ipostază, dar mai ales o încercare de analiză tematică și structurală a operei sale, pentru a observa modul în care adâncimea gândirii sale dă naștere unei critici aparte.

După o primă călătorie săvârșită prin critica și publicistica sa, consider că autorului Septimiu Bucur i s-ar cuveni un spațiu al său în istoria literaturii române.

BIBLIOGRAFIE

A. BIBLIOGRAFIA OPEREI

A.1. OPERA

1. *Banchetul lui Lucullus*: pagini de critică literară. - Ed. îngrijită, prefață și note asupra ediției de Serafim Duicu, Cluj-Napoca, Dacia, 1978,

A. 2. ARTICOLE APĂRUTE IN REVISTE;

2. Bucur, Septimiu, *Creștinism și realitate socială* în *Gândirea*, Anul XIV, nr.3, Martie 1935

3. *Reabilitarea realului*, "Gândirea", Anul XIV, nr.7, Septembrie, 1935

4. *Poema Marelui Anonim*, "Gândirea", Anul XIV, nr.9 , Noiembrie, 1935

5. *Spre o antropologie paradoxală*, "Gândirea", Anul XIV, nr. 10, Decembrie, 1935

6. *Două cărți despre existență*, "Gândirea", Anul XV, nr. 4, Aprilie, 1936

7. *Orizont și stil*, "Gândirea", Anul XIV, nr. 3, Martie, 1936

8. *Pascal văzut de J. Chevalier*, "Gândirea", Anul XV, nr.6, Iunie, 1936

9. *Spengler și momentul European*, "Gândirea", Anul XIV, nr. 2, Februarie, 1936

10. *Thierry Maulnier și miturile socialiste*, "Gândirea", Anul XVI, nr. 1, Ianuarie, 1937

11. *Constantin Noica și problema conceptului deschis*, "Gândirea", Anul XVI, nr. 3, Martie, 1937

12. *Cuvinte despre Germania nouă*, "Gândirea", Anul XVI, nr.5, Mai, 1937

13. *O prezentare românească a lui Schopenhauer*, "Gândirea", nr.7, Septembrie, 1937

14. *Filosofie și poezie*, "Gândirea", Anul XIV, nr. 8, Octombrie, 1937

15. *Intâia rotunjire metafizică a lui Lucian Blaga*, "Gândirea", nr.9, Noiembrie, 1937

16. *Nichifor Crainic și spiritul vremii*, "Gândirea", Anul XVII, nr.7, Septembrie, 1938

17. *Eroism demonic*, "Gândirea", Anul XVII, nr.10, Decembrie 1938

18. *Funcțiunea spirituală a provinciei*, “Gândirea”, Anul XVIII, nr.1, Ianuarie, 1939
19. *Victor Papilian: De dincolo de râu*, “Gândirea”, Anu; XVIII, nr.3, Martie, 1939
20. *Un aspect al problematicii literare*, “Gândirea”, Anul XVIII, nr.5, Mai, 1939
21. *Emanoil Bucuța: Capra neagră*, “Gândirea”, Anul XVIII, nr.5, Mai, 1939
22. *Lucian Blaga: Artă și valoare*, “Gândirea”, nr.6, Iunie, 1939
23. *George Călinescu: Principii de estetică*, “Gândirea”, nr.7, Septembrie, 1939
24. *Mircea Eliade: Nuntă în cer*, “Gândirea”, nr.7, Septembrie, 1939
25. *Rainer Maria Rilke: Povestiri despre bunul Dumnezeu* (traducere de Nichifor Crainic), “Gândirea”, Anul XVIII, nr.8, Octombrie, 1939
26. *Victor Ion Popa: Maistorașul Aurel*, “Gândirea”, Anul XVIII, nr.8, Octombrie, 1939
27. *Heliade Rădulescu: Opere*, “Gândirea”, nr.9, Noiembrie, 1939
28. *Stefan Baciu: Căutătorul de comori*, “Gândirea”, Anul XIX, nr.1, Ianuarie, 1940
29. *Destinul Omenirii*, în *Gândirea*, Anul XIX, nr.2, Februarie, 1940
30. *Gheorghe I. Brătianu: O enigma și un miracol istoric: poporul român*, “Gândirea”, anul XIX, nr.3, Martie, 1940
31. *D. Caracostea: Simbolurile lui Eminescu*, “Gândirea”, Anul XIX, nr.3, Martie, 1940
32. *Nostalgia paradisului*, “Gândirea”, nr.4, Aprilie, 1940
33. *V. Voiculescu: Intrezăriri*, “Gândirea”, Anul XIV, nr. 7, Septembrie 1940
34. *Gheorghinescu Vania: Privighetoare Oarbă*, “Gândirea”, Anul XIV, nr. 7, Septembrie, 1940
35. *Despre gândirea morală*, “Gândirea”, Anul XX, nr.2, Februarie, 1941
36. *Despre tinerii nostri poeți*, “România literară”, An I, nr.9, 1939
37. *Salvarea erotica*, “Sfarmă piatră”, anul II, nr.46, 8 octombrie 1936
38. *Românităte dionisiacă*, “Sfarmă piatră”, anul II, nr. 26, 21 mai 1936

39. *Fortul 13*, “Sfarmă piatră”, anul II, nr. 14, 20 februarie 1936
40. *Tinerețe eroică*, în *Sfarmă piatră*, anul II, nr. 45, 1 octombrie 1936
41. *Cultul sacrificiului*, în *Sfarmă piatră*, anul II, nr. 43, 17 septembrie 1936
42. *Despre lașitatea intelectualilor*, “Sfarmă piatră”, anul II, nr. 49, 29 octombrie 1936
43. *Puncte cardinal în haos*, “Sfarmă piatră”, anul II, nr. 16, 5 martie 1936
44. *Eminescu și destinul românesc*, “Sfarmă piatră”, anul II, nr.29, 11 iunie 1936
45. *Sentimentul expansiunii românești*, “Sfarmă piatră”, anul II, nr.36, 30 iulie 1936
46. *Dialectică și naționalism*, “Sfarmă piatră”, anul II, nr. 11, 30 ianuarie 1936
47. *Mit și istorie*, “Sfarmă piatră”, anul II, nr. 50, 5 noiembrie 1936
48. *Spirit francez*, “Sfarmă piatră”, anul II, nr. 25, 14 mai 1936
49. *Aurel C. Popovici*, “Sfarmă piatră”, anul III, nr.5, 2 decembrie 1937
50. *Louis Reynaud, L’ame allemande*, “Gând românesc”, nr.4, 1934
51. *Emil Cioran, Pe culmile disperării*, “Gând românesc”, nr.7-8, 1934
52. *Cezar Petrescu, Dumineca orbului*, “Gând românesc”, nr.2, 1935
53. *Gherghinescu Vania, Amvonul de azur*, “Gând românesc”, nr.3, 1935
54. *George Călinescu, Opera lui Mihai Eminescu*, “Gând românesc”, nr.9, 1935
56. *Henriette Yvonne Stahl: Steaua robilor*, “Azi”, anul IV, 1935
57. *I.Peltz: Foc în hanul cu tei*, “Azi”, anul IV, 1935

B. REFERINȚE CRITICE

B.1. IN VOLUME

58. *Bucur Septimiu/ L.Pp. (Liviu Papadima), Dicționarul scriitorilor români: A-C*, București, Editura Fundației Culturale Române. 1995, p. 388-389

59. *Bucur, Septimiu= Gândirea*. 1921-1994: indice bibliografic adnotat/ Emil Pinte, Cluj-Napoca, Echinox, 1998.- p.88, 98, 119, 125, 128, 133, 150, 179, 190, 196, 244, 271, 303, 310, 319, 320, 330, 331, 413, 427, 428, 444, 457, 559.

60. *Bucur, Septimiu= Gândirea și gândirismul/* D. Micu, București, Editura Minerva, 1975. p. 31, 364, 904, 969, 978, 1027

61. *Profilurile unor absolvenți sau foști elevi;...Septimiu Bucur...*= Liceul “ Al. Papiu Ilarian”, la 75 ani, Târgu-Mureș, 1994. p. 91-92, 135

B.2. IN PERIODICE

62. *Prima zi de difuzare=* Steaua roșie.- An.30, nr 110 (11 mai 1978), p.4; nr. 113 (14 mai 1978). p. 2: 1 foto;

63. *Banchetul lui Lucullus /* Serban Cioculescu= Flacăra.- An. 27, nr.30 (27 iulie 1978).- p. 17 (Rubrica mea);

64. *Septimiu Bucur: Banchetul lui Lucullus/* Doina Graur= Revista de istorie și teorie literară.- Tom. 27, nr.4 (oct/ dec. 1978).-p. 621-623;

65. *Septimiu Bucur restituit/* Silvia Udrea= Vatra.- An.9, nr.2 (20 februarie 1979), p.3;

66. *In memoriam Septimiu Bucur*. 1915-1964: caiet documentar întocmit de Doina Graur pentru Simpozionul științific omonim organizat de Inspectoratul pentru Cultură al Județului Mureș și Bblioteca Județeană Mureș, prilejuit de împlinirea a 80 de ani de la nașterea lui. Târgu-Mureș, 1995.- 16p;

67. *Septimiu Bucur, un destin frânt?/* dr. Doina Graur= Târnavă. – An.6, nr.1 (1996).- p. 8-9: 1 foto;

68. *Septimiu Bucur/* Ana Cosma= Cuvântul liber.- An.11, nr.100 (25 mai 1999).- p.4- (Ochean întors: Dicționar de scriitori mureșeni);

69. *Literatura română târgumureșeană postbelică/* Iulian Boldea= Târnavă.- An.9, nr.1-2-3/ 2000 (54-55-56).-p.49.

70. *Revista România literară*, Nae Antonescu, România literară, nr.35, 5-11 septembrie, 2001

C. BIBLIOGRAFIE CRITICĂ

C1. LUCRĂRI AUTORI

71. Albert, Pierre, *Istoria presei*, traducere de Irina Maria Sile, Institutul European, Iași, 2002
72. Andreescu, Gabriel, *Națiuni și minorități*, Ed. Polirom, Iași, 2004
73. Angelescu, Silviu, *Portretul literar*, Editura Univers, București, 1985
74. Antip, Constantin, *Contribuții la istoria presei române*, Uniunea Ziaristilor din Republica Populară Română, București, 1964
75. Antohi, Sorin, *Al treilea discurs. Cultură, ideologie și politică în România. Adrian Marino în dialog cu Sorin Antohi*, Ed. Polirom, Iași, 2001
76. *Idem*, *Războaie culturale. Idei, intelectuali, spirit public*, Ed. Polirom, Iași, 2007
77. Antonescu, Nae, *Scriitori uitați*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1980
78. *Idem*, *Reviste din Transilvania*, Biblioteca Revistei Familia, Oradea, 2001
79. *Idem*, *Reviste literare interbelice*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2001
80. Apostol Popescu, Ion, *Literatura ardeleană nouă*, cu chipuri desenate de Vasile Dobrian, Editura Fundației Regale Mihai I, București, 1944
81. Ardelean, Florin, *Istoria presei românești*, Oradea, 2009
82. Bachelard, Gaston, *Poetica spațiului*, Editura Paralela 45, Pitești, 2003
83. Barthes, Roland, *Plăcerea textului*, Editura Echinoc, Cluj-Napoca, 1994
84. Băciuț, Nicolae, *O istorie a literaturii române contemporane în interviuri*, vol. I, Ed. Reîntregirea, Alba-Iulia, 2005
85. *Idem*, *Presa culturală mureșeană contemporană. Reviste, jurnaliști, repere*, Editura Nico, Târgu-Mureș, 2011
86. Bălan, Ion Dodu, *Octavian Goga*, Editura Minerva, București
87. Blaga, Lucian, *Despre conștiința filosofică*, Editura Facla, 1974

88. Boia, Lucian, *Occidentul. O interpretare istorică*, Ed. Humanitas, Buc., 2007
89. Boldea, Iulian, *Istoria didactică a poeziei românești*, Editura Aula, Brașov, 2005
90. *Idem*, *Poeți români postmoderni*, Editura Ardealul, Târgu- Mureș, 2006
91. *Idem*, *Dimensiuni critice*, Ed. Universității „Petru Maior”, Târgu Mureș, 1998
92. *Idem*, *Teme și variațiuni*, Ed. Aura, București, 2008
93. Borda, Dorin, *Presa românească mureșeană (1910-1940)*, Ed. Ardealul, Târgu-Mureș, 2010
94. Bornemisa, Sebastian, *Almanahul scriitorilor de la noi*, Orăștie, Editura Librăriei Naționale, 1911
95. Breazu, Ion, *Literatura Transilvaniei. Studii. Articole. Conferințe*, Editura Casa Scoalelor, 1944
96. *Idem*, *Studii de literatură română și comparată*, Vol I, ediție îngrijită, bibliografie și indice de nume de Mircea Curticeanu, Editura Dacia, Cluj, 1970
97. *Idem*, *Studii de literatură română și comparată*, Vol II, ediție îngrijită, bibliografie și indice de nume de Mircea Curticeanu, Editura Dacia, Cluj, 1973
98. Brucan, Silviu, *România în derivă*, Ed. Nemira, Buc., 2000.
99. Bulei, Ion, *Lumea românească la 1900*, Editura Eminescu, București, 1984
100. Bulgăr, Gheorghe, *Momentul Eminescu în evoluția limbii române literare*, Editura Minerva, 1971
101. Carp, Mircea, „*Vocea Americii*” în *România (1969-1978)*, Ed. Polirom, Iași, 1997.
102. Caracostea, Dumitru, *Arta cuvântului la Eminescu*, Editura Junimea, Iași, 1980
103. Carandino, Nicolae, *Viața de haz și de necaz a lui Constantin Tănase*, Editura Biblioteca Bucureștilor, București, 2011,
104. Călinescu, George, *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, Fundația pentru literatură și artă, București, 1941

105. Cărtărescu, Mircea, *Postmodernismul românesc*, Ed. Humanitas, Buc., ed. a II-a, 2010.
106. Cesereanu, Ruxandra, *Curenți și tendințe în jurnalismul contemporan*, Ed. Limes, Cluj-Napoca, 2003.
107. Chinezu, Ion, *Aspecte din literatura maghiară ardeleană (1919-1929)*, Editura Revistei „Societatea de mâine”, Cluj-Napoca, 1930.
108. *Idem*, *Pagini de critică*, ediție îngrijită de Ion Negoitescu, Editura pentru literatură, Buc., 1969.
109. Ciachir, Dan, *În lumea presei interbelice*, Iași, Ed. Timpul, 2008.
110. Cioculescu, Serban, *Istoria literaturii române, III, Epoca marilor clasici*, Editura Academiei Republicii socialiste România, București, 1973
111. Ciopraga, Constantin, *Literatura română între 1900-1918*, Editura Junimea, Iași, 1970
112. Cistelecan, Alexandru, *15 dialoguri critice*, Ed. Aula, Brașov, 2005.
113. Cioran, Emil, *Istorie și utopie*, traducere de Emanoil Marcu, Ed. Humanitas, Buc., ediția a III-a, 2003.
114. *Idem*, *Schimbarea la față a României*, Ed. Humanitas, Buc., 2001.
115. Comărnescu, Petru, *Pagini de Jurnal, vol. I (1923-1947)*, Editura Noul Orfeu, București, 2003
116. Corobca, Liliana, *Epurarea cărților în România (1944-1964)*, Ed. Tritonic, Buc., 2010.
117. Crăciun, Cornel, *Cultură și reclamă în Transilvania interbelică*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 1998.
118. Crohmălniceanu, Ovid, *Istoria literaturii române între cele două războaie mondiale*, vol. I, București, Minerva, 1975
119. *Idem*, *Lucian Blaga*, EPL, București, 1963
120. *Idem*, *Literatura română și expresionismul*, Editura Minerva, București, 1978

121. Dăncilă, Andreea-Oana, *Elitele culturale românești în Transilvania în prima perioadă a secolului al XX-lea*, coord. prof.univ.dr. Nicolae Bocșan, Universitatea “Babes Balyai”, Cluj-Napoca, 2012
122. Demetrescu, Mihail, *Un oraș demn de văzut - Târgul-Mureș*, Tip. PAX, Târgu Mureș, 1933.
123. De Micheli, Mario, *Avangarda artistică a secolului XX*, traduceri de Ilie Constantin, Ed. Meridiane, București, 1968
124. Djuvara, Neagu, *O scurtă istorie a românilor povestită celor tineri*, ed. a II-a, Ed. Humanitas, Buc., 2010.
125. *Idem*, *Războiul de șaptezeci și șapte de ani și premisele hegemoniei americane (1914-1991)*, ed. a III-a, Ed. Humanitas, Buc., 2010.
126. Eagleton, Terry, *Teoria literară*, Editura Polirom, Iasi, 2008
127. Eco, Umberto, *Cum se face o teză de licență? Disciplinele umaniste*, traducere de George Popescu, Ed. Pontica, Constanța, 2000
128. Eliade, Mircea, *Memorii (1907-1960)*, Ediția a II-a revăzută și indice de Mircea Handoca, Editura Humanitas, București, 1997
129. *Idem*, “*Dosarul*” (1929-1936) *Jos farsa! Partea I*, Editura Curtea Veche, București, 2001,
130. *Idem*, “*Dosarul*” (1937-1944) *Jos farsa! Partea I*, Editura Curtea Veche, București, 2001,
131. Eminescu, Mihai, *Sens, timp și devenire istorică*, Iași, 1989
132. Fanache, V., «*Gând românesc*» și *epoca sa literară*, Ed. Enciclopedică Română, Buc., 1973.
133. Frye, Northrop, *Anatomia criticii*, în românește de Domnica Sterian și Mihai Spăriosu, prefață de Vera Călin, Editura Univers, București, 1972
134. Fülöp, Mária, *Bibliografia publicațiilor periodice 1989-1994*, Biblioteca Județeană Mureș, Târgu-Mureș, 1995.

135. Goga, Octavian, *Însemnarile unui trecător*, Arad, Institutul Tipografic Nichin și Cons., Arad, 1911
136. Grosu, Monica, *Literatura apusenilor. O incursiune*, Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2013
137. Hangiu, I., *Reviste și curente în evoluția literaturii române*, Editura Didactică și pedagogică, București, 1978
138. Hanță, Al., *Ideea de patrie în literatura română*, Editura Minerva, București, 1976
139. Hristu, Nicolae; Octavian, Daniel; Alexandru, Mircea, *Intelectualii și mișcarea legionară*, Editura Fundației culturale „Buna Vestire”, 2000
140. Ibrăileanu, Garabet, *Spiritul critic în cultura românească*, Editura Litera, Chișinău, 1999
141. Iorga, Nicolae, *Istoria literaturii românești contemporane II. In căutarea fondului*, Ediție îngrijită, note și indice de Rodica Rotaru, prefață de Ion Rotaru, Editura Minerva, București, 1985
142. *Idem*, *Istoria presei românești*, Muzeul Literaturii Române, București, 1999.
143. Livezeanu, Irina, *Cultură și naționalism în România Mare 1918-1930*, Ed. Humanitas, Buc., 1998.
144. Lovinescu, Eugen, *Eminesciana*, Editura Junimea, Iași, 1980
145. *Idem*, *Critice*, 2, Editura Minerva, București, 1963
146. *Idem*, *Istoria literaturii române contemporane*, vol. I, Editura Minerva, București, 1981
147. *Idem*, *Figuri ardelene: Octavian Goga, Liviu Rebreanu, Titu Maiorescu, Stefan Octavian Iosif, Ion Agârbiceanu, Ilarie Chendi*, Editura Librăriei Diecezane, Arad, 1925
148. Lovinescu, Monica, *Zaharia Stancu “fără sandale de aur”*, 6 decembrie 1974 în „ *O istorie a literaturii române pe unde scurte (1960-2000)*”, Editura Humanitas, București, 2014
149. Lupaș, I., *Cronicari și istorici români din Transilvania*, vol.II, Editura Scrisul Românesc, S.A Craiova
150. *Idem*, *Trei generațiuni în politica românească din Ardeal*, București, Imprimeria Statului, 1926

151. Man, Ioan Eugen, *Tîrgu-Mureș, istorie urbană din anul 1850 până la primul război mondial (II)*, Ed. Nico, Târgu-Mureș, 2009.
152. *Idem, Tîrgu-Mureș, istorie urbană. Perioada interbelică (III)*, Ed. Nico, Târgu-Mureș, 2010.
153. *Idem, Târgu-Mureș, istorie urbană. Anii 1945-1990 (IV)*, Ed. Nico, Târgu-Mureș, 2011.
154. Manolescu, Florin, *Enciclopedia exilului literar românesc: 1945-1989*, Editura Compania, București, 2010
155. Manolescu, Nicolae, *Istoria critică a literaturii române. 5 secole de literatură*, Editura Paralela 45, Pitesti, 2008
156. *Idem, Despre poezie*, Editura Cartea Românească, București, 1987
157. Micu, Dumitru, *Inceput de secol. 1900-1916. Curente și scrisori*, Editura Minerva, București, 1970
158. *Idem, Scriitori, cărți, reviste*, Ed. Eminescu, București, 1980.
159. Morar Cornelia Teodora, *Octavian Goga. Elemente commune liricii și publicisticii*, Alba Iulia, 2011
160. Negoïtescu, Ion, *Istoria literaturii române*, volumul I (1800-1945), ediția I, București, Editura Minerva, 1991
161. Netea, Vasile, *Memorii*, Fundația culturală “Vasile Netea”, Caiete mureșene-nr.21, Editura Nico, Târgu-Mureș, 2000
162. *Idem, Mureșul Superior vatră de cultură românească*, Ed. Cuvântul, Buc., 2006.
163. *Idem, Figuri ardeleni*, Fundația Culturală Regală „Regele Mihai I”, Căminul cultural „Avram Iancu” al refugiaților ardeleni, Buc., 1943.
164. *Idem, Interviuri din literatura română*, Ed. Junimea, Iași, 1983.
165. *Idem, O zi din istoria Transilvaniei*, Ed. Țara noastră, Buc., 1990.
166. Nistor, Eugeniu, *Scrisori din Transilvania*, Casa de editură „Mureș”, Târgu Mureș, 1991
167. Noica, Constantin, *Pagini despre sufletul românesc*, Ed. Humanitas, Buc., 201

168. Odobescu, Al., *Pseudo-Cynegeticos*, Editura Albatros, București, 1990
169. Ornea, Zigu, *Anii treizeci. Extrema dreaptă românească*, Editura Fundației Culturale Române, București, 1995
170. Papadima, Ovidiu, *Octavian Goga*, ed. a II-a, București, Fundația Regală pentru Literatură și Artă, 1944
171. Perpessicius, *Eminesciana*, Ediție îngrijită, prefață și bibliografie de Dumitru D. Panaitescu, Editura Junimea, Iași, 1983
172. Petcu, Marian, *Istoria presei românești*, Editura Triton, București, 2002
173. Petreu, Marta, *De la Junimea la Noica. Studii de cultură românească*, Editura Polirom, Iași, 2011
174. Piru, Alexandru, *Panorama deceniului românesc 1940-1950*, Editura pentru Literatură, București, 1968.
175. *Idem*, *Istoria literaturii române de la început până azi*, Editura Univers, București, 1981
176. Popa, Mircea, *Istoria presei românești din Transilvania*, Editura Triton, București, 2003
- Popa, Traian, *Monografia Orașului Târgu-Mureș*, Târgu-Mureș, 1932, ediție anastatică, Ed. Ansid, Târgu-Mureș, 2005
177. Poptâmaș, Dimitrie; Mozes, Iulia; *Publicațiile periodice mureșene (1795-1972)*, Editura Tipomur, Târgu-Mureș, 2000
178. Prodan, David, *Transilvania și iar Transilvania*, Ed. Enciclopedică, Buc., 1992.
179. Rad, Ilie, *Incursiuni în istoria presei românești*, Editura Accent, Cluj-Napoca, 2009
180. *Idem*, *Cum se scrie un text științific. Disciplinele umaniste*, ediția a II-a revizuită, Iași, Polirom, 2008.
181. Ralea, Mihai, *Fenomenul românesc*, Editura Albatros, București, 1997
182. Scurtu, I., *Viața cotidiană a românilor în perioada interbelică*, Editura Rao, București, 2001

183. Sigmirean, Cornel, *Istoria formării intelectualității românești din Transilvania și Banat în epoca modernă*, Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca, 2000.
184. Șerban, Melinte, *Mărturii prin vreme*, seria Caiete mureșene, nr. 8, Fundația Culturală „Vasile Netea”, Târgu-Mureș, 1999.
185. *Idem*, *Cultura mureșeană în memoria cărților*, seria Caiete mureșene, nr. 18, Ed. Ardealul, Fundația Culturală „Vasile Netea”, Târgu-Mureș, 2006.
186. *Idem*, *Evocări istorice și literare*, seria *Caiete mureșene*, nr. 10, Fundația Culturală „Vasile Netea”, Târgu-Mureș, 2001.
187. Scridon, Gavril, *Literatura maghiară din România*, 1996
188. Străchinaru, N. Constantin, *Permanența gândirismului*, secțiunea Decantări, în publicația lunară Rost, nr.34, decembrie 2005
189. Vârgolici, Teodor, *Scriitori români și unitate națională*, Editura Eminescu, București, 1988
190. Vianu, Tudor, *Poezia lui Eminescu*, București, 1930
191. *Idem*, *Despre stil și artă literară*, Ed. Tineretului, 1965
192. Vintilă, Anna, *Bibliografia publicațiilor periodice 1995-2000*, Biblioteca Județeană Mureș, Târgu-Mureș, 2001
193. *Idem*, *O istorie a presei românești*, Ed. Victor, Buc., 2000
194. Vișinescu, Victor, *O istorie a presei românești*, Editura Victor, București, 2000
195. Voia, Vasile, *Proza românească în perioada interbelică*, vol. I-II, Editura Palimpsest, București, 2007
196. Tăslăuanu, Octavian, *Octavian Goga – Amintiri*, Bucuresti, Editura Bucovina, 1936
197. *Idem*, *Informatii literare si culturale 1903-1910*, Sibiu, Editura Kraft, 1910
198. Todoran, Eugen, *Eminescu*, Editura Minerva, București, 1972
199. Tuțea, Petre, *Intre Dumnezeu și neamul meu*, 1992

200. Zaciu, Mircea, *Ca o imensă scenă Transilvania...*, Ed. Fundației Culturale Române, Buc., 1996.

C2. LUCRĂRI COLECTIVE

201. Boldea Iulian; Dragoș Vasile; Monoranu Mihai; Moldovan Iulius (coordonatori), *Liceul Al. Papiu Ilarian la 75 de ani*, Târgu-Mureș, 1994

202. Bui Virgil Simion, Borda Dorina, *Dascălii Papiului*, Editura Nico, Târgu-Mureș, 2001

203. Hangiu, I., (coord.), *Presa literară românească*, Editura pentru literatură, Buc., 1968.

204. Marinescu, Eugen (coord.), *Din presa literară românească (1918-1944)*, Ed. Albatros, Buc., 1986.

205. Pecican, Ovidiu (coord.), *România interbelică: istorie și istoriografie*, Ed. Limes, Cluj-Napoca, 2010.

206. Petcu, Marian (coord.), *Istoria presei române*, Ed. Tritonic, Buc., 2002.

207. *Idem*, *Cenzura în spațiul cultural românesc*, Ed. Comunicare.ro, Buc., 2005.

208. Popa, Mircea; Tașcu, Valentin, *Istoria presei literare românești din Transilvania de la începuturi până în 1918*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1980

209. Poptămaș, Dimitrie; Júlia, Mózes, *Publicațiile periodice mureșene 1795-1972*, Tipografia Tipomur, Târgu-Mureș, 2000.

210. Poptămaș, Dimitrie; Șerban, Melinte, *Vasile Netea. Evocări și bibliografie*, seria Caiete mureșene, nr. 1, Fundația Culturală „Vasile Netea”, Târgu-Mureș, 2008.

211. *Presa literară românească: articole, program de ziare și reviste (1789-1948)*, vol. I (1789-1901), ediție îngrijită de I. Hangiu, Editura pentru Literatură, Buc., 1968.

C3. ARTICOLE IN PUBLICAȚII

212. Chinezu, Ion, *Cultura românească în Tg.-Mureș, în Mureșul*, Târgu-Mureș, anul I, nr.1, 2 noiembrie 1922

213. Cistelecan, Alexandru, *Provincia minimă. În căutarea ardelenismului*, în *Provincia*, anul II, nr. 4, aprilie 2001
214. Cotoi, Călin, *Mizele gazetăriei în Ardeal*, în *Cuvântul liber*, Târgu-Mureș, anul VII, nr. 213 (1.571), 31 octombrie 1995
215. *Cronica cenaclului literar „Liviu Rebreanu”*, în *Steaua roșie*, anul XXII, nr. 238 (3.903), 10 octombrie 1970
216. Gocan, Simion, *Gazetari*, în *Ogorul*, Târgu-Mureș, anul II, nr. 4, 26 ianurie 1921
217. Lumei, Amalia, *Tablou interbelic românesc. Radiografii (I)*, în *Tribuna*, Cluj-Napoca, nr. 195, 16-31 octombrie 2010
218. Papadima, Ovidiu, *Un fel de prefață despre folclor*, în *Cadran mureșean*, decembrie 1969
219. *Idem*, *Amintiri de la începuturile Liceului „Al. Papiu Ilarian”*, în *Generații*, Târgu-Mureș, nr. 5, octombrie 1969
220. Papiu-Ilarian, Alexandru, *Independența constituțională a Transilvaniei*, serial în *Foaie pentru minte, inimă și literatură*, anul 24: nr. 26, 5 iulie 1861, pp. 204-208; nr. 27 din 12 iulie 1861, pp. 211-214; nr. 28 din 19 iulie 1861, pp. 219-220; nr. 29 din 26 iulie 1861, pp. 227-230; nr. 30 din 2 august 1861, pp. 238-241.
221. Șerban, Melinte, *O revistă de prestigiu. Progres și cultură*, în *Cadran mureșean*, august 1970
222. „Cronica”, în *Luceafărul*, II (1903), nr. 11
223. Goga, Octavian, „O deosebire”, în *Luceafărul*, VI (1907), nr. 6,
224. *Idem*, „Alt an, alte nădejdi”, în *Luceafărul*, V (1906), nr. 21-24
225. Netea, Vasile, *Nasc și la Mureș oameni!*, în *Cadran mureșean*, decembrie 1969
226. John Neubauer, „Conflicts and Cooperation between the Romanian, Hungarian, and Saxon Literary Elites, 1850-1945”, în Victor Karady și Borbála Zsuzsanna (ed.), *Cultural dimensions of elite formation in Transylvania (1770-1950)*, Cluj-Napoca, EDRC Foundation, 2008

C4. DICȚIONARE, ENCICLOPEDII, ANTOLOGII

227. ****Valori umaniste în gândirea românească. Secolele XV-XIX, vol. I-II*, Antologie și prezentări de Georgeta Tănase, prefață de Al. Tănase, Editura Minerva, Biblioteca pentru toți, București, 1988
228. Cosma, Ana, *Scriitori români mureșeni*, Biblioteca județeană Mureș, Târgu Mureș, 2000
229. Hangiu, I., *Presa românească de la începuturi până în prezent. Dicționar cronologic 1790-2007*, vol. II (1917-1944), vol. III (1945-1989), vol. IV (1989-2007), Comunicare.ro, Buc., 2008.
230. *Idem, Dicționarul presei literare românești 1790-1990*, ed. a II-a, Editura Fundației Culturale Române, București, 1996.
231. Zaciu, Mircea; Papahagi, Marian; Sasu, Aurel (coordonatori); *Dicționarul esențial al scriitorilor români*, Editura Albatros, București, 2000
232. *Dicționarul general al literaturii române*, coord. Eugen Simion, Editura Univers Enciclopedic, București, 2004

D. BIBLIOGRAFIE VIRTUALĂ

233. <http://www.monumentul.ro/pdfs/Virgiliu%20Teodorescu.pdf>
234. http://www.crispedia.ro/Septimiu_Bucur
235. http://www.memoria.ro/?location=view_article&from_name=Interviuri+din+presa
236. http://www.tabor-revista.ro/in_ro
237. <http://www.coltulcolectionarului.ro>
238. <http://www.miscarea.net/ziarele>
239. http://documente.bcucloj.ro/web/bibdigidigit/periodice/gandirea/1940/BCUCLUJ_002.pdf
240. <http://www.bjmures.ro/directorii/PoptamasDimitrie>

241. <http://www.revistaclipa.com/>
242. <http://www.centrul-cultural-pitesti.ro>
243. <http://revistacultura.ro>
244. http://www.romlit.ro/revista_romnia_literar
245. <http://www.miscarea.net/bio.html>
246. <http://www.curteaveche.ro>
247. <http://ro.scribd.com>
248. <http://www.miscarea-legionara.net>
249. http://www.observatorcultural.ro/Hegel-celebrul-necunoscut*articleID
250. www.cooperativag.ro/tanara-generatie-interbelica
251. <http://www.revistaclipa.com/5290/2011/03/restituiri/carol-al-ii-lea-literatura-romana-interbelica-si-alexandru-rosetti>
252. <http://romanian.ruvr.ru/2011/05/04/49817423>